

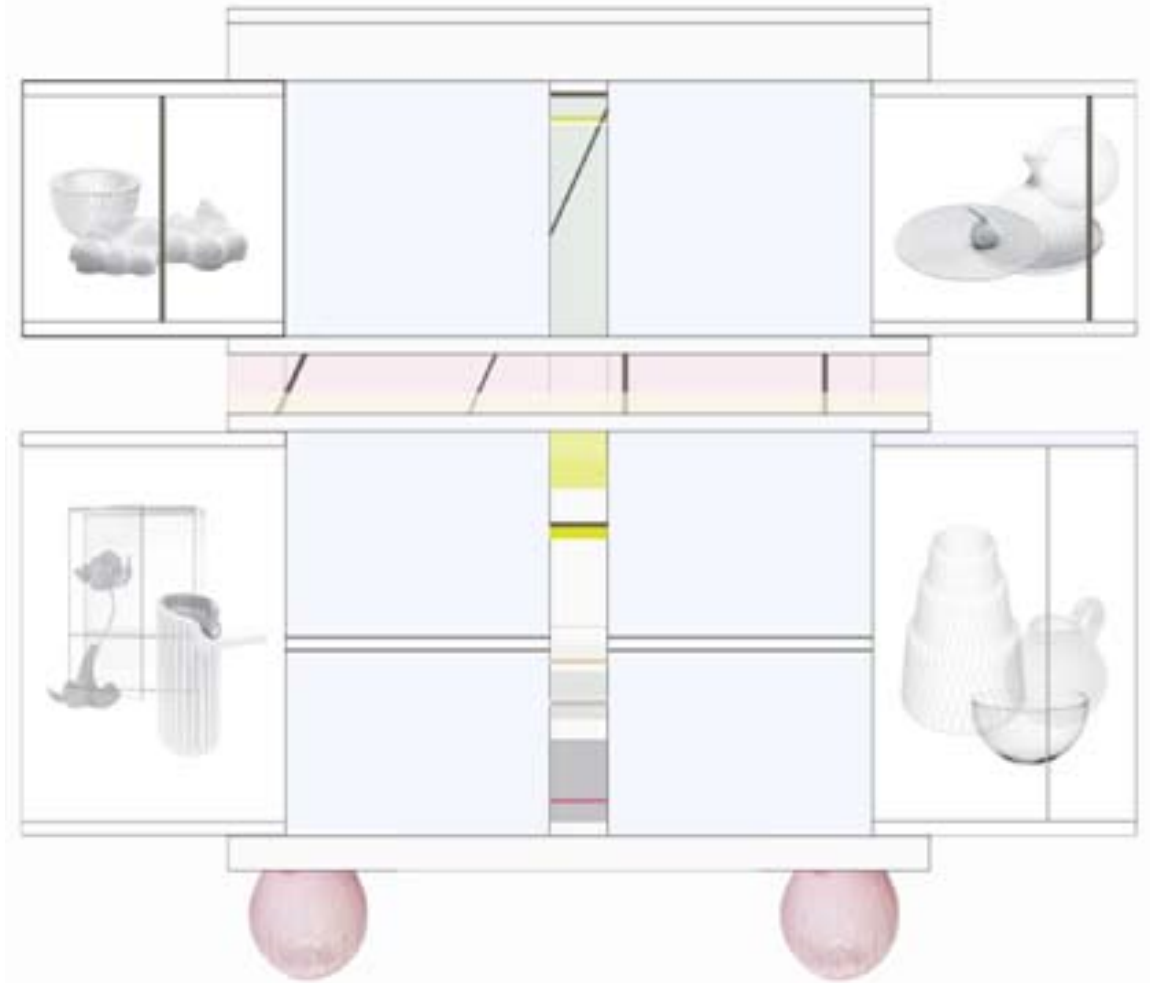

Land of water, jaargang 3 (maart 2009) pag. 130 135

Truly Dutch Conversation Pieces for the interior

Scholten & Baijings

Marker kast, beschilderd
Foto: ZZM

Amsterdam kast
Scholten & Baijings, 2009

Het designduo Scholten & Baijings liet zich inspireren door topstukken uit de collectie beschilderd meubilair van het Zuiderzeemuseum en ontwierp vijf gedecoreerde moderne meubelstukken: *Truly Dutch. Conservation Pieces for the interior*. De nieuwe collectie is vervaardigd door meester-ambachtslieden en heeft het typische Scholten & Baijings stempel: een minimalistische maar kleurrijke vormgeving op basis van ambachtelijke technieken, zoals handschilderwerk, zeefdruktechniek, fijnscheenwerk, glasblazen, weven, borduren, fotografisch etsen en lithografie. De ornamentiek is een uiting van het dagelijkse leven van de ontwerpers en omvat interieurs, voorwerpen, landschappen, portretten, dieren, bloemen en vruchten. Halverwege 2009 is de collectie te zien in het Zuiderzeemuseum.

Links, van boven naar beneden:
Hangoortafel, Flap-aan-de-wand
Foto's: ZZM

Rechts, van boven naar beneden:
Hangoortafel, Flap-aan-de-wand
Scholten & Baijings, 2009

Meubilair

Het Zuiderzeemuseum beschikt over veel meubilair, zoals duwsledes, schommelwiegen en kasten. Een deel daarvan is beschilderd (gepolychromeerd) met bloemen, vogels, vlinders en bijbelse taferelen. In een tijd waarin televisie, radio en kranten niet bestonden, fungeerden de schilderijen ter vermaak en herinnering aan het geloof. Doorgaans werden ze aangebracht door 'zondagschilders': geen goede, geen slechte schilders. Scholten & Baijings kozen als inspiratiebronnen voor een Marker kast, een hangoortafel, een klap-aan-de-wand, een butte en een knopstoel.

Marker kast

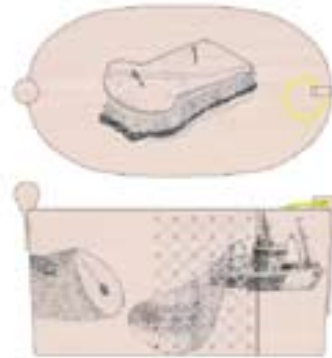
De meer welvarende boeren kochten dikwijls een grote kast en lieten die beschilderen met bijbelse taferelen, acanthusranken, vogels of jachtfriezen. De stijlen kregen forse bloemen, de regels marmering. Volgens overlevering werden deze kasten op Marken bij een boedelscheiding gehalveerd; de ene erfgenaam borg zijn jak boven op, de ander bewaarde zijn kraplap onderin. Deze kast toont het leven van de profeet Elia (Koningen 1,2). Hij hield de Israëliërs af van de afgoderij en kreeg het aan de stok met de volgelingen van de afgod Baäl. Hij vroeg de 'echte' God ze te doden. Joden denken dat Elia vlak voor de komst van de Messias aan hen verschijnt; vandaar dat ze tijdens de besnijdenis van pasgeboren jongetjes (*briet mila*) een stoel voor hem klaar zetten.

Hangoortafel

Een hangoortafel is een tafel met een vast middenblad en twee aan weerskanten daarvan afhangende bladen: *hangoren*. Het meubel kwam was vrij populair.

Flap-aan-de-wand

Een flap- of klap-aan-de-wand is een ronde klaptafel op drie poten die gemakkelijk tegen de wand gezet kan worden. De onderkant is doorgaans beschilderd; die sleet immers nauwelijks. Scholten & Baijings namen als inspiratiebron een exemplaar met een zeldzame onder- en bovenschildering, waarop Apollo en zijn negen muzen zijn afgebeeld. De negen muzen zijn beschermsters van de kunsten en de wetenschap. Ze dragen toepasselijke attributen en staan onder leiding van Apollo, de god van zang en snarenspeel. Clio is de muze van de geschiedenis. Vandaar haar boekrol en pen. De muze van het epos, Kalliope, draagt die natuurlijk ook bij zich, terwijl Euterpe en Terpsichore, de muzen van muziek de *aulos* (dubbelfluit) en de *lyra* (lier) bespelen. Gemaskerd kijken Thaleia en Melpomene toe, de muzen van het blijspel en treurzang. De dichtkunst moet het doen met Erato en de hymnen met Polyhymnia. De sterrenkunde is in handen van Urania, vandaar haar passer en hemelbol.

Links, van boven naar beneden:
Butte, Knopstoel
Foto's: ZZM

Rechts, van boven naar beneden:
Butte, Knopstoel
Scholten & Baijings, 2009

Butte

Een butte is een doos om iets in op te bergen. Niets meer, niets minder. De door Scholten & Baijings gekozen butte uit de collectie heeft een donkergroene ondergrond en is beschilderd met krullen, bloemen, een vogel en drie liggende ovaal medaillons met voorstellingen van de walvisvaart. Op het deksel zijn ook twee voorstellingen van de walvisvangst geschilderd.

Knopstoel

Een knopstoel heeft vier door sporten verbonden ronde poten, een biezen zitting en een hoge rugleuning. De stijlen eindigen in knoppen. De stoel is vaak te zien op zeventiende- en achttiende-eeuwse afbeeldingen van interieurs en poppenhuizen. Ze staan in de keuken en kamers, maar niet in de pronkkamers. Vandaag de dag kom je knopstoelen tegen in kerken en in cafés.

De nieuwe collectie is vervaardigd door meester-ambachtslieden en heeft het typische Scholten & Baijings stempel: een minimalistische maar kleurrijke vormgeving op basis van ambachtelijke technieken